

BOL KOD PACIJENTA NA HEMODIJALIZI ILI PERITONALNOJ DIJALIZI

VMS Spomenka Stanojković

- CILJ RADA:

- ❖ Utvrditi bol kod svakog bolesnika, lokalizaciju i opis bola,
- ❖ Bol u kostima,
- ❖ Nedostatak vitamina D i
- ❖ Kalcifikacija mekih tkiva.

- BOL IMA:

- ❖ Biološku dimenziju (patogena i senzorna),
- ❖ Psihološko – afektivnu (anksioznost, depresija, gubitak samopouzdanja) i
- ❖ Socijalnu dimenziju (inerakcija okoline, porodice, kulturološka i verska opredeljenost).

- VRSTA BOLI:

- ❖ Nocicipenska (pri hiruškem zahvatu),
- ❖ Neurogena (DM, giht, polineuropatija) i
- ❖ Psihogeni (strukturni i somatski i kalcifikacija u mekim tkivima).

- ISPITIVANJE JE URAĐENO:

- ❖ U KCS – Klinika za nefrologiju, Odeljenje za hemodijalizu i peritonealnu dijalizu
- ❖ Pacijenti su dobrovoljno učestvovali,
- ❖ Anketni upitnik po odobrenju direktora klinike.

- ISPITANO JE:

- ❖ 86 pacijenata,
- ❖ Na HD 71 // 31 žena // 40 muškaraca // prosečna starost 60,2 god.
- ❖ Na PD 10 // 7 žena // 3 muškarca // prosečna starost 65,7 god.
- ❖ Sa PD na HD 5 // 5 žena // 0 muškaraca // prosečna starost 58 god.

- PRISUTNOST BOLA od 86 pacijenata u periodu 4-6 dana:

- ❖ U ramenima 29 pacijenata (33,72%),
- ❖ U leđnom delu 18 pacijenata (20,93%),
- ❖ U kukovima 10 pacijenata (11,62%) i
- ❖ U šakama 15 (17,44%).

- KOD ŽENA je češći bol u leđnom delu koji je tipa probadajućeg bola, a
- KOD MUŠKARACA u ramenima koji je u vidu trnjenja.

- PREPORUKA ZA PACIJENTE NA HD:

- ❖ Da prate fistulu na ruci, da ne nose teret preko fistule, da kažu ako je ruka hladna i da prijave pojavu aneurizme.

- PREPORUKA ZA PACIJENTE NA PD:

- ❖ Da sterilno rade previjanje, da obaveste doktora ili sestru o izlaznom mestu katetera i da ne podižu teret.

- Da redovno dolaze na zakazane kontrole, da uzimaju lekove.

ZAKLJUČAK:

- ❖ Poznato je da se u svetu kompletan zdravstveni tim bavi kvalitetom života dijaliziranih bolesnika među kojima su: nefrolog, medicinska sestra, psihijatar, psiholog, socijalni radnik i psihoterapeut. U našim sadašnjim okolnostima nažalost, to su samo: lekar i medicinska sestra koji su usmereni na praćenje kvaliteta života pacijenata prvenstveno zato što najveći deo vremena provode pored bolesnika, što za rezultat ima visok stepen obostranog poverenja. S obzirom na kompleksan postupak dijalize koji sprovodimo po evropskim standardima i normativima logično se nameće pitanje usklađivanja svih drugih aktivnosti sa njima kao bi omogućili pacijentu visok kvalitet života kao u zdravstvenoj ustanovi, tako i u kućnim uslovima. Većina naših pacijenata je radno aktivna.

- KLJUČNA REČ:

- ❖ Dijaliza,
- ❖ Pacijent,
- ❖ Bol,
- ❖ Edukacija,
- ❖ Medicinska sestra,
- ❖ Kvalitet života.

HVALA

NA

PAŽNJI